

веднѣжъ родното огнище, — но вече съ сломено здраве. Въ началото на м. Септемврий той легна на постеля, почна да линѣе, силитѣ му чезнѣха постепенно, животътъ му гаснѣше отъ день на день, и слѣдъ 3-мѣсечно тежко боледуване, но при пълно съзнание, въ недѣля на 21 ноемврий 1910 год. по 10 часа сутринта, слѣдъ тиха агония, той прѣдаде на вѣки евоя пламененъ, родолюбивъ духъ.

* * *

Такъвъ бѣ животътъ на тоя скромненъ по животъ, ала великъ по дѣла горещъ радѣтель за духовната и политическа пробуда на българския народъ; прѣзъ цѣлия си животъ, — винаги и въ всичко, — той е проявявалъ една пламенна, неугасима вѣра въ своя народъ и въ неговото по-честито бждеще. Тои бѣ горещъ, мечтателенъ поклоникъ на нашата земя, на роднитѣ балкани, поля и гори; и затова, въ деня на погребението му, — при единъ чудно хубавъ есененъ день, при привѣтливо слънце и ясно небе — като че ли и самата природа искаше за сетенъ пжтъ да изпрати тоя пламененъ неинъ обожателъ, *всѣ така весела и засмѣйна*, каквато той винаги я обичаше и за нея милееше...

Той отлетѣ тихъ, спокоенъ и съ усмивка на устнитѣ си, понеже бѣ честитъ да доживѣе сбждването на своята най-въжделемна мечта: основанието, закрѣпването и процвѣтяването на неговото духовно чадо — Българското Книжовно Дружество, на което той посвети своитѣ наи-скжпи младенчески години, своето здраве, младостъ и сили и за което той неуморно работи и страда прѣзъ цѣлъ животъ.

Сподвижникъ на Раковски, Левски, другаръ на Караджата, той бѣ по-честитъ отъ тѣхъ, понеже можа да види и се порадва на свободна Бжлгария. Той отлетѣ въ скромностъ и бѣдностъ, той посвети цѣлия си животъ въ служене на народа, ала въ отплата за всичко това, животътъ му бѣ верига отъ мъжки и океанъ отъ нравствени страдания. Но той не познаваше злото; завистта и отмъщението бѣха чужди за неговата душа и той прощаваше на хулителитѣ и даже имъ правѣше добрини. Него всички обичаха, защото и той обичаше всички. Защото той притежаваше разковничето да трогва, да разпалва и спечелва сърдцата; внушителна фигура, мощенъ глѣсъ, топло убѣдително слово и блага, искренна дума. Милостивъ по сърдце, отзивчивъ и крайно състрадателенъ къмъ злочестинитѣ на всички — той не се уморяваше да тича по цѣли дни изъ разни учрѣждения, за да издѣйствува нѣкоя услуга, или добрина за чужди хора, или пѣкъ, за да намери насжщенъ залжгъ на нѣкой окаянъ сиромашъ, А да прави добрини, да услужва всѣкому, съ щото